

ขอสรุปและขอเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์นี้ มุ่งศึกษาสาระเรื่องคติคติในคัมภีร์รูปสัทธิปกรณ์ โดยเน้นที่รูปแบบการนำเสนอวิธีการสร้างคำคติคติ เปรียบเทียบกับคัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะ

ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ ทำให้ทราบว่า คัมภีร์รูปสัทธิปกรณ์แต่งในคริสต์ศตวรรษที่ 13 เป็นผลงานของ พระพุทธหิปปิยเถระ ชาวแคว้นโจฬะ ภาคใต้ของประเทศอินเดีย คัมภีร์รูปสัทธิปเป็นคัมภีร์บาลีไวยากรณ์ประเภทมีสุทร อยู่ในฐานะหนังสืออธิบายขยายความของคัมภีร์กัจจายณะ เช่นเดียวกับคัมภีร์น्याสะ มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น รูปสัทธิปกรณ์ มหารูปสัทธิป และรูปสัทธิปรรตถกถา เป็นต้น

ในคัมภีร์รูปสัทธิปได้แบ่งเป็น 7 กัณฑ์ ในขณะที่คัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะแบ่งเป็น 8 กัณฑ์ นอกจากนี้คัมภีร์รูปสัทธิปยังได้ลดจำนวนสุทรและเนื้อหาของสุทรบางสุทรลง จึงทำให้จำนวนสุทรเหลือน้อยกว่าจำนวนสุทรของคัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะ

ในระคับคติคติกัณฑ์ เพื่อให้เนื้อหาของสุทรต่อเนื่องกัน คัมภีร์รูปสัทธิปได้เปลี่ยนย้ายสุทรระหว่างคติคติกัณฑ์กับกัณฑ์อื่น ๆ โดยย้ายเข้า 10 สุทร ย้ายออก 9 สุทร และตัดออก 1 สุทร ดังนั้น แม้เนื้อหาของสุทรบางสุทรต่างจากเนื้อหาของสุทรในคัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะ แต่ยังมีจำนวนสุทรคติคติ 62 สุทรเท่ากัน

ในคัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะ ไม่มีการตั้งชื่อคติคติ ส่วนในคัมภีร์รูปสัทธิป นอกจากจะมีการตั้งชื่อคติคติแล้ว ยังได้เพิ่มเติมปัจจัยและอุทานर्थให้มากกว่าคัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะอีกด้วย คัมภีร์รูปสัทธิป คัมภีร์กัจจายณะ และคัมภีร์น्याสะ มีความแตกต่างในเรื่องจำนวนปัจจัยในอัคราส่วน 63:55:53 และมีความแตกต่างในเรื่องจำนวนอุทานर्थในอัคราส่วน 177:91:16

ในการเสนอสาระ คัมภีร์ก็กระจายเน้นที่การแยกให้เห็นชัดเจนระหว่าง สุตตะ
วาทะ และอุททหน โดยไม่คำนึงถึงเอกภาพของเนื้อหา และไม่ได้แสดงขั้นตอนการสร้าง
คำศัพท์ให้ชัดเจน ส่วนคัมภีร์นยาสะมุ่งแสดงขั้นตอนการสร้างคำศัพท์มากเกินไป มีความ
ซ้ำซากทั้งรูปแบบและจำนวน

คัมภีร์รูปสีหิ ซึ่งแต่งภายหลังคัมภีร์ก็กระจาย และคัมภีร์นยาสะ ได้แสดงขั้นตอน
การสร้างคำศัพท์เฉพาะที่จำเป็น ได้ย้ายสูตรที่มีเนื้อหาต่อเนื่องมารวมไว้ในที่เดียว
กัน ระหว่างสูตรมักเชื่อมด้วยข้อความเชื่อมสูตร ซึ่งได้จากอุททหน หรือข้อความที่เกี่ยวข้อง
ของกับสูตรถัดไป ดังนั้น จุดเน้นของคัมภีร์รูปสีหิจึงอยู่ที่เอกภาพของเนื้อหา และสัมพันธ์-
ภาพระหว่าง สูตร

การเปลี่ยนย้ายสูตรเท่าที่มีอยู่เดิมใหม่ เนื้อหาต่อเนื่องกันก็ดี การแสดงขั้นตอน
การสร้างคำศัพท์ก็ดี ของคัมภีร์รูปสีหิ มิได้กระทบกระเทือนต่อเนื้อหา และฐานะของ
คัมภีร์บาฬีไวยากรณ์กลุ่มก็กระจายแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม ความเปลี่ยนแปลงใน
คัมภีร์รูปสีหิ กลับทำให้เนื้อหาและแนวคิดของคัมภีร์กลุ่มนี้โดดเด่นขึ้น.

ขอเสนอแนะ

ในคัมภีร์รูปสีหิ นอกจากศัพท์กณฑ์แล้ว ยังมีกณฑ์อื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น นาม-
กณฑ์ การกณฑ์ และสมาสกณฑ์ เป็นต้น ซึ่งน่าจะมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับเนื้อหาเดียวกัน
ในคัมภีร์ก็กระจาย และคัมภีร์นยาสะ เพื่อให้มีความต่อเนื่องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย